

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www. vrifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, vrifbih@vrifbih.ba

IZVJEŠĆE O REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA

“VODOVODA“ DRUŠTVO ZA VODOVOD I KANALIZACIJU D.O.O MOSTAR

ZA 2008.GODINU

Broj: 066/09

Sarajevo, srpanj 2008. godine

MENADŽMENTU**„VODOVODA“ društvo za vodovod i kanalizaciju, d.o.o Mostar****MIŠLJENJE NEOVISNOG REVIZORA*****Predmet revizije***

Izvršili smo reviziju priložene bilance stanja „Vodovoda“ društvo za vodovod i kanalizaciju, d.o.o Mostar (u daljem tekstu Društvo), sa stanjem na dan 31. prosinca 2008. godine i odgovarajuće bilance uspjeha, Izvješća o promjenama na kapitalu i Izvješća o novčanim tijekovima za godinu koja se završava na taj dan, te reviziju usklađenosti poslovanja sa propisima i pregleda značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena uz financijska izvješća.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo je odgovorno za izradu i objektivnu prezentaciju ovih financijskih izvješća sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja. Ova odgovornost obuhvata: uvođenje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su važne za pripremu i objektivnu prezentaciju financijskih izvješća koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale uslijed korupcije i prevare, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u danim okolnostima. Rukovodstvo je odgovorno za usklađenost poslovanja poduzeća sa važećim zakonskim i drugim važećim propisima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o financijskim izvješćima na temelju obavljene revizije. Reviziju smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija u FBiH („Sl.novine FBiH“ broj 22/06), INTOSAI revizijskim standardima i Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da radimo sukladno etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da financijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o usklađenosti poslovanja i iznosima koji su objavljeni u financijskim izvješćima. Izbor postupka je zasnovan na revizorskom prosuđivanju, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u financijskim izvješćima, nastalim uslijed korupcije i prevare. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su važne za pripremu i fer prezentaciju financijskih izvješća, u cilju osmišljavanja revizorskih postupaka koji su odgovarajući u danim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija također, uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije financijskih izvješća.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da osiguravaju osnovu za naše revizorsko mišljenje

Kvalifikacija:

1. Iskazana vrijednost građevinskih objekata ne odražava stvarno stanje. Na istima se iskazuje Gradsko kupatilo, a kojeg koristi drugo lice bez legalno provedene procedure sa Društvom. Na građevinskim objektima nije iskazana vrijednost Plivačkog bazena sa pripadajućim zemljištem, a koje također koristi drugo lice, iako o tome postoji dokaz da je u posjedu Društva. Zbog navedenog vrijednost materijalne imovine može značajno odstupati od one iskazane u knjigovodstvenim evidencijama, što je detaljnije pojašnjeno u točki 6.3. Izvješća.

2. Iskazana potraživanja u iznosu od 14.317.203 KM su precijenjena. Rok naplate najvećeg dijela ovih potraživanja stariji je od 1 godine, a ima znatan dio potraživanja iz 1997. godine. Potraživanja nisu korigirana za procijenjeni iznos nenaplativosti, zbog čega nije realno očekivati da će u iskazanom iznosu biti i naplaćena. Nismo mogli procijeniti iznose nenaplativih potraživanja i efekte na financijska izvješća, jer ne postoji evidencija koja bi to omogućila, što je šire pojašnjeno u točki 6.4.2 Izvješća.
3. Porezi i doprinosi uz plaće se ne uplaćuju u obračunatim iznosima što je u suprotnosti sa zakonskim propisima. Uplata doprinosa vrši se na temelju kreiranog dokumenta samo na najnižu propisanu osnovicu. Na protiv propisno ponašanje ukazivali smo i u prethodnim revizijama. Ukupni neuplaćeni porezi i doprinosi po ovom osnovu iskazani su u iznosu 6.574.977 KM, što je šire pojašnjeno u točki 6.6 Izvješća.
4. Na troškovima poslovanja iskazan je iznos od 56.500 KM, što se odnosi na stipendiranje djece uposlenika. Troškovi su odobreni na osnovu odluke direktora, iako se ne radi o troškovima poslovanja, što je šire objašnjeno u točki 6.9 Izvješća.
5. Obaveze nisu realno iskazane. Podcijenjene su za iznos zatezних kamata u iznosu 150.491 KM, obračunatih od strane nadležnog kontrolnog organa zbog neplaćanja poreza i doprinosa uz plaće i neplaćanja poreza na promet usluga. Nije vršeno vremensko usklađivanje kamata sa izvještajnim periodom, što je šire pojašnjeno u točki 6.6 Izvješća.
6. Uprava nema potrebna akta koja su pretpostavka pravilnijem obavljanju poslova i radnih zadataka, jer nije usvojila ni jedan interni akt, čak ni Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka sa opisom radnih mjesta, što je detaljno pojašnjeno u točki 6.1 Izvješća.

Mišljenje

Po našem mišljenju, financijska izvješća, po svim bitnim pitanjima ne prikazuju istinito i objektivno, financijski položaj "Vodovoda" društvo za vodovod i kanalizaciju, d.o.o Mostar sa stanjem na dan 31. prosinca 2008. godine, rezultate njegovog poslovanja, te novčani tijek, za godinu koja je završila na taj dan sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja.

Financijsko poslovanje u tijeku 2008. godine, nije bilo usklađeno sa važećom zakonskom regulativom. Pored navedenog u točkama kvalifikacije 1,2,3,4,5 i 6 nije poštovan Zakon o javnim poduzećima u pogledu vršenja nadzora nad realizacijom plana poslovanja i načina izvještavanja o realizaciji zaključenih ugovora za izvršenje nabavki.

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec

Generalni revizor

Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

SADRŽAJ

BILANS STANJA NA DAN 31.12.2008. GODINE	1
BILANS USPJEHA ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31.12.2008. GODINE.....	2
IZVJEŠTAJ O GOTOVINSKIM TOKOVIMA ZA 2008. GODINU, ZAKLJUČNO SA 31.12.2008.GODINE.....	3
IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31.12.2008. GODINE.....	4
1 UVOD	5
2 CILJ I OBIM REVIZIJE	5
3 OSVRT NA PRETHODNU REVIZIJU.....	6
4 RAČUNOVODSTVO	6
5 REZIME DATIH PREPORUKA.....	6
6 NALAZI I PREPORUKE	7
6.1 Sustav internih kontrola.....	7
6.2 Planiranje i izvještavanje	8
6.3 Stalna sredstva	9
6.4 Tekuća sredstva – Zalihe, potraživanja i novčana sredstva	11
6.4.1 Zalihe.....	11
6.4.2 Potraživanja	11
6.4.3 Novčana sredstva.....	12
6.5 Kapital	13
6.6 Obveze i ragničenja	13
6.7 Sudski sporovi	16
6.8 Prihodi	16
6.9 Rashodi.....	17
6.10 Javne nabavke	18
7 KOMENTAR	19

B I L A N S S T A N J A na dan 31.12.2008. godine

O p i s	31.12.2008.	31.12.2007.
STALNA SREDSTVA	31.134.765	32.098.376
Stalna nematerijalna sredstva	290.448	369.549
Računarski programi – software	250.480	329.581
Druga (u pripremi i ostala) stalna nematerijalna sredstva	39.968	39.968
Nekretnine, postrojenja i oprema	30.713.584	31.595.748
Zemljišta	5.229.120	5.229.120
Građevinski objekti	20.940.177	21.344.943
Postrojenja i oprema	2.554.974	3.067.703
Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	1.989.313	1.953.982
Ostala stalna materijalna sredstva	1.312	1.312
Dugoročna finansijska ulaganja i zajmovi	127.115	127.115
Dugoročna razgraničenja	2.306	4.652
Unaprijed plaćeni troškovi i ostala dugoročna razgraničenja	2.306	4.652
TEKUĆA SREDSTVA	16.628.300	15.813.372
Zalihe	1.394.894	1.525.928
Potraživanje od prodaje	14.317.203	13.330.773
Potraživanje od kupaca u zemlji i inostranstvu	14.317.203	13.330.773
Druga kratkoročna potraživanja	606.662	602.598
Druga potraživanja	604.314	587.972
Potraživanja za PDV - ulazni porez	2.348	14.626
Novac i novčani ekvivalenti	262.413	291.323
Aktivna vremenska razgraničenja	47.128	62.750
SREDSTVA (IMOVINA) – UKUPNO (AKTIVA)	47.763.065	47.911.748
Vanbilansna evidencija	1.284.972	1.284.972
KAPITAL	10.015.672	9.962.386
Upisani osnovni kapital	9.589.305	9.589.305
Revalorizacije i prenesene rezerve	4.707.985	4.707.985
Akumularini gubitak	4.281.618	4.334.904
Dugoročne obaveze	18.614.048	18.223.431
Dugoročne finansijske obaveze	17.712.709	17.002.849
Obaveze po kreditima, te finansijskim robnim zajmovima	17.630.219	16.892.616
Obaveze po osnovu finansijskih najmova	82.490	110.233
Dugoročna razgraničenja i rezervisanja	901.339	1.220.582
Druga dugoročna razgraničenja	901.339	943.582
Dugoročna rezervisanja	-	277.000
Kratkoročne obaveze	19.133.345	19.725.931
Kratkoročne finansijske obaveze	32.001	345
Obaveze za primljene avanse	31.626	-
Obaveze prema dobavljačima i druge obaveze	18.516.448	18.809.769
Obaveze prema dobavljačima u zemlji i inostranstvu	5.661.153	6.658.082
Obaveze za porez na dodanu vrijednost – PDV	32.578	12.012
Obaveze za ostale poreze i doprinose i druga davanja	11.002.617	10.304.623
Druge kratkoročne obaveze	1.820.100	1.835.052
Pasivna vremenska razgraničenja	-	-
KAPITAL I OBAVEZE – UKUPNO (PASIVA)	47.763.065	47.911.748
Vanbilansna evidencija	1.284.972	1.284.972

Finansijske izvještaje je potpisao direktor Mile Puljić i certificirani računovođa Vilma Musa. Nadzorni odbor je usvojio i odobrio njihovo izdavanje 16.03.2009. godine

BILANS USPJEHA za godinu koja je završila 31.12.2008. godine

O p i s	31.12.2008.	31.12.2007.
I Operativni prihodi		
Prihodi od prodaje	8.577.420	8.036.049
Troškovi za prodano	(10.064.932)	(9.433.009)
Bruto gubitak	(1.487.512)	(1.396.960)
Drugi operativni rashodi	(1.762)	-
Gubitak od operativne aktivnosti	(1.489.274)	(1.396.960)
II Finansijski prihodi		
Drugi finansijski prihodi	1.121.204	1.976.080
Rashodi s osnova kamata	(13.223)	(17.711)
Drugi finansijski rashodi	(1.882.448)	(24.049)
Dobit (gubitak) od finansijske aktivnosti	(774.467)	1.934.320
III Ostali prihodi		
Ostali prihodi	2.612.926	1.980.743
Gubici od umanjenja vrijednosti stalne imovine	(4.789)	(4.534)
Gubici od prodaje stalne imovine	-	(16.786)
Ostali rashodi	(291.111)	(2.433.419)
Dobit (gubitak) od ostalih aktivnosti	2.317.026	(473.996)
Dobit perioda (I+II+III)	53.285	63.364

Finansijske izvještaje je potpisao direktor Mile Puljić i certificirani računovođa Vilma Musa. Nadzorni odbor je usvojio i odobrio njihovo izdavanje 16.03.2009. godine

**IZVJEŠTAJ O GOTOVINSKIM TOKOVIMA za 2008. godinu, zaključno sa
31.12.2008.godine**

- u KM -

R. br.	Opis	Oznaka	IZNOS tekuća 2008.	IZNOS Prethodna 2007.
Gotovinski tok iz poslovnih aktivnosti				
1	Neto dobit (gubitak)		53.285	63.364
	Usklađivanje za:			
2	Amortizacija/vrijednost usklađivanja nematerijalnih sredstava	(+)	79.101	79.101
3	Amortizacija/vrijednost usklađivanja materijalnih sredstava	(+)	976.102	1.129.664
4	Gubici (dobici) od otuđenja materijalnih sredstava	+ (-)	4.789	21.320
5	Usklađivanje po osnovu finansijskih stalnih sredstava	+ (-)	-	67.853
6	Svega 2 do 5		1.059.992	1.297.938
7	Smanjenje (povećanje) zaliha	+(-)	131.034	464.684
8	Smanjenje (povećanje) potraživanja od prodaje	+(-)	(986.430)	(1.372.344)
9	Smanjenje (povećanje) drugih potraživanja	+(-)	(4.064)	(33.710)
10	Smanjenje (povećanje) aktivnih vremenskih razgraničenja	+(-)	15.622	(58.728)
11	Povećanje (smanjenje) obaveza prema dobavljačima	+(-)	(996.929)	(43.443)
12	Povećanje (smanjenje) ostalih obaveza	+(-)	735.264	3.278.248
13	Povećanje (smanjenje) pasivnih vremenskih razgraničenja	+(-)	(650.164)	(780.485)
14	Svega 7 do 13		(1.755.667)	1.454.222
15	A. Neto gotovinski tok od poslovnih aktivnosti (1+6+14)		(642.390)	2.815.524
Gotovinski tok od ulagačkih aktivnosti				
16	Nabavka (prodaja) stalnih materijalnih sredstava	-(+)	(99.323)	(490.531)
17	B. Neto gotovinski tok od ulagačkih aktivnosti		(99.323)	(490.531)
Gotovinski tok od finansijskih aktivnosti				
18	Primljena pozajmljena sredstava	+	709.860	-
19	Povrat pozajmljenih sredstava	-	-	(2.086.297)
20	Ostali gotovinski tokovi od finansijskih aktivnosti	- (+)	2.943	(101.843)
21	C. Neto gotovinski tok od finansijskih aktivn. (18 do 20)		712.803	(2.188.140)
22	Neto povećanje (smanjenje) goto. na rač.i blagajni (A+B+C)		28.910	136.853
23	Početno stanje gotovine na računu i blagajni		291.323	154.470
24	Konačno stanje gotovine na računu i u blagajni		262.413	291.323
25	Neto povećanje (smanjenje) goto. na rač.i blagajni (24-23)		28.910	136.853

Finansijske izvještaje je potpisao direktor Mile Puljić i certificirani računovođa Vilma Musa. Nadzorni odbor je usvojio i odobrio njihovo izdavanje 16.03.2009. godine

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU za godinu koja je završila 31.12.2008. godine

- u KM

O p i s	Dionički kapital i drugi oblici osnovnog kapitala	Revalorizacijske rezerve	Akumulirana dobit (gubitak)	UKUPNO
Stanje na dan 31.12.2006 godine	9.589.305		(4.227.860)	5.361.445
Učinci revalorizacije		4.707.985		4.707.985
Revalorizacija stalnih sredstava				
Neto (dobitak) gubitak razdoblja			63.364	63.364
Raspored dobiti (gubitka)				
Emisija dioničk.kapitala i drugi oblici poveć.ili smanj.osn.kapit			(170.407)	(170.407)
Stanje na dan 31.12.2007 godine	9.589.305	4.707.985	(4.334.903)	9.962.387
Učinci promjena u račun. Politika				
Učinci ispravka grešaka				
Ponovno iskazano stanje na dan 01.01.2008. godine	9.589.305	4.707.985	(4.334.903)	9.962.387
Učinci revalorizacije				
Revalorizacija stalnih sredstava				
Ostali dobiti(gubici)perioda koji nisu iskazani u bilansu uspjeha				
Neto dobit (gubitak) razdoblja			53.285	53.285
Neto gubitak razdoblja				
Emisija dionič.kapitala i drugi oblici poveć.ili smanj.osn.kapit.				
Stanje na dan 31.12.2008 godine	9.589.305	4.707.985	(4.281.618)	10.015.672

Finansijske izvještaje je potpisao direktor Mile Puljić i certificirani računovođa Vilma Musa. Nadzorni odbor je usvojio i odobrio njihovo izdavanje 16.03.2009. godine

**IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA
"VODOVOD " DRUŠTVO ZA VODOVOD I KANALIZACIJU d.o.o MOSTAR
ZA 2008 GODINU**

1 UVOD

Javno poduzeće „Vodovod“ Mostar upisano je na temelju Odluke Gradskog vijeća Grada Mostar od 30.12.1999. godine u registar društva Županijskog/Kantonalnog suda u Mostaru, dana 16.10.2000. godine rješenjem broj: UF/I-520/2000, a pravni je slijednik dva vodovodna poduzeća: jednog koje je novoformirano u istočnom dijelu grada Mostara, na adresi Trg Ivana Krndelja 40 (upisanog u sudski registar 19.06.1996. godine) i drugog prijeratnog Javnog poduzeća „Vodovod“ koje je egzistiralo na cijelom području Grada Mostara, sa adresom u zapadnom dijelu Grada Mostara, ul. Mile Budaka 106.

Oba vodovodna poduzeća rade i posluju sasvim odvojeno, samo na kraju izvještajnih razdoblja sastavlja se jedno finacijsko izvješće, koji je zbir dvije odvojene cjeline: Radne jedinice 1 (RJ 1) sa „zapadnog dijela“ Grada Mostara i Radne jedinice 2 (RJ 2) sa „istočnog dijela“ Grada Mostara.

Na temelju odluke Gradskog vijeća Grada Mostar 2004.godine, izvršeno je usklađivanje organizacijskog oblika sa Zakonom o gospodarskim društvima. Društvo je registrovano kao društvo sa ograničenom odgovornošću (d.o.o). Naziv poduzeća je „Vodovod“ društvo za vodovod i kanalizaciju, d.o.o Mostar. Skraćeni naziv tvrtke je „Vodovod“ d.o.o Mostar (u daljem tekstu Društvo).

Usklađivanje sa Zakonom o javnim poduzećima (Službene novine FBiH broj 8/05 i 81/08) nije rađeno.

Vlasnik temeljnog kapitala je u 100 %-tnom iznosu Grad Mostar.

Djelatnost Društva, sukladno Zakonu o komunalnim djelatnostima (Narodne novine Hercegovačko-neretvanske županije od 08 lipnja 2004. godine) je **opskrba pitkom vodom i odvodnja i prečišćavanje otpadnih voda**.

1. Pod opskrbom pitkom vodom podrazumijevaju se poslovi zahvaćanja, prečišćavanja i distribucije vode za piće.

2.Pod odvodnjom i prečišćavanjem otpadnih voda podrazumijevaju se odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda, odvodnja atmosferskih voda, te crpljenje, odvoz i zbrinjavanje fekalija iz septičkih jama i ostalih sabirnih objekata.

Unutarnja organizacija Društva utvrđena je Statutom. Temeljne organizacione jedinice su:

- tehnički sektor
- sektor ekonomskih poslova,
- sektor pravnih i općih poslova,
- područne jedinice

U okviru sektora ekonomskih poslova organizirane su službe: računovodstvena služba; finacijska služba; komercijalna služba i računarska služba. Posebno je izdvojena Služba za vodonaplavu.

Međutim, u praksi Statut nije u primjeni.

Na dan 31.12.2008. godine, bilo je 234 uposlana i to : u Radnoj jedinici jedan 148 uposlenika, a u Radnoj jedinici dva 86 uposlenih.

Sjedište Društva je u ulici Mile Budaka 106 u Mostaru.

2 CILJ I OBIM REVIZIJE

Cilj naše revizije je da se na osnovu provedene revizije izrazi mišljenje da li su finacijska izvješća pripremljena u svakom značajnom pogledu sukladno važećoj zakonskoj regulativi i primjenjivim okvirima finacijskog izvješćivanja. Za realizaciju navedenog cilja procjenjivati ćemo da li rukovodioci primjenjuju zakone i propise, koriste sredstva za odgovarajuće namjene u okviru propisanih i danih ovlaštenja, ocjenu finacijskog upravljanja, funkciju interne revizije i sustav internih kontrola uspostavljenih tako da zaštite imovinu kao i sposobnost da otkrivaju i sprečavaju značajno pogrešna prikazivanja u finacijskim izvješćima.

Zbog ograničenja vremena i resursa, revizijom nismo obuhvatili cjelokupno područje poslovanja, niti smo ispitivali sve transakcije, koje mogu generirati nepravilnosti. Sustavom uzorka ispitivali smo procese i sa njima povezane financijske veličine vezane za planiranje poslovnih aktivnosti, imovinu, prihod i rashode, obveze, značajnije troškove i procedure javnih nabavki.

Revizija je uključila i davanje preporuka za dalji rad za područja za koja smo smatrali bitnim, a vezana su za financijsko izvješćivanje.

3 OSVRT NA PRETHODNU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH, po treći put provodi reviziju financijskih izvješća Društva i usklađenosti iskazanih iznosa u izvješćima sa propisima. Prvi put revizija je od strane Ureda provedena za 2004. godinu i Ured se suzdržao od davanja mišljenja na financijska izvješća. Drugi put revizija je provedena za 2005. godinu i dano je negativno mišljenje na financijska izvješća. Negativno mišljenje dato je zbog neusklađenosti poslovanja sukladno zakonskim propisima, jer nije poštovan Zakon o porezima i doprinosima koji se obračunavaju na plaće; nije dosljedno poštovalo Zakon o javnim nabavkama BiH; nisu isknjiženi stanovi iz bilančne evidencije po prethodnoj preporuci revizije.

Provedena revizija financijskih izvješća 2008. godine, pokazala je da se i dalje nepoštuju propisi vezani za socijalne doprinosi prilikom isplata plaća.

Reviziju financijskih izvješća za 2002. godinu i 2003. godinu izvršila je revizorska kuća Deloitte, Budimpešta, Mađarska, koja nije bila u mogućnosti izraziti mišljenje o financijskim izvješćima za godinu koja je završila 31. prosinca 2003. i 31. prosinca 2002. godine.

4 RAČUNOVODSTVO

Kako je navedeno u uvodnom dijelu ovog izvješća, Društvo je osnovano od dva ranija vodovodna preduzeća. Međutim, radi se samo o administrativnom ujedinjenju u jedno poduzeće, a oba poduzeća rade i posluju potpuno odvojeno, samo na kraju obračunskog perioda sastavlja se obračun koji je zbroj dvije neovisne cjeline: Radne jedinica 1 (RJ 1) sa “ zapadnog dijela“ Grada Mostara i Radne jedinice 2 (RJ 2) sa „ istočnog dijela“ Grada Mostara.

Radne jedinice, računovodstvo vode potpuno odvojeno, te je nemoguće govoriti o uspostavljanju, provedbi i nadzoru nad poslovanjem sa ciljem postizanja razumne sigurnosti da se poslovanje, odnosno knjigovodstveno evidentiranje poslovnih događaja obavlja sukladno propisima i postavljenim ciljevima. Jedna radna jedinica nema nikakvog uvida u knjigovodstveno evidentiranje druge radne jedinice. Radna jedinica jedan ima tako postavljeno softversko rješenje koje u analitičkoj bruto bilanci daje kumulativne podatke (ne iskazuje početna stanja; ne iskazuje tekući promet) te je teško praviti usporedbu pokazatelje iz prethodne sa tekućom godinom. Za Drugu radnu jedincu knjigovodstvene usluge obavlja Agencija za pružanje računovodstvenih usluga, na temelju dostavljene dokumentacije, iako prema Statutu je predviđena služba računovodstva.

5 REZIME DATIH PREPORUKA

- *Potrebno je da Uprava i organi upravljanja svako iz svoje nadležnosti uspostave i nadziru sustav internih kontrola sa ciljem postizanja razumne sigurnosti da se poslovanje odvija u skladu sa propisima i postavljenim ciljevima.*
- *Uprava Preduzeća treba planiranje poslovanja usaglasiti sa članovima 22; 23 i 24. Zakona o javnim preduzećima, kojima je propisano kako se planira poslovanje, šta sadrži plan poslovanja, te kako se nadzire realizacija i izvještava o istom.*
- *Da Uprava pokrene postupke vezane za posjedovanje i korištenje svoje imovine: Gradskog kupatila i Plivačkog bazena, kako bi na temelju okončanih postupaka sukladno propisima ostvarivala koristi od istih.*

- *Potrebno je da Društvo utvrdi politike otpisa zaliha u odnosu na rokove zastare, kako bi zalihe sa niskim koeficijentom obrta bile realno iskazane u finansijskim izvješćima.*
- *Izvršiti procjenu naplativosti potraživanja, te za procijenjeni iznos nenaplativih potraživanja izvršiti korekciju finansijskog rezultata.*
- *Vrijednost ostalih novčanih ekvivalenata isknjižiti na teret finansijskog rezultata.*
- *Izvršiti priznavanje obaveza po osnovu zateznih kamata u knjigovodstvenim evidencijama, sukladno paragrafu 91. Okvira za sastavljanje i prezentiranje finansijskih izvještaja.*
- *Donijeti akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, te na jedinstven način vršiti obračun plaća i naknada.*
- *Sukladno zakonskim propisima vršiti uplatu doprinosa na stvarno isplaćene plaće.*
- *Preispitati isplate stipendija, i prestati sa iskazivanjem takvih isplata na troškovima poslovanja Društva.*
- *Donijeti Pravilnik o naknadama troškova za službena putovanja sukladno Uredbi o naknadama troškova za službena putovanja i vršiti primjenu istog.*
- *Uprava je dužna u skladu sa člankom 35. ZJP podnositi izvještaje o nabavci Odboru za reviziju u roku od 15 dana i Nadzornom odboru u roku od 30 dana od dana zaključenja ugovora o nabavci.*
- *Nadzorni odbor je dužan da vrši nadzor nad radom uprave i zaposlenika javnog poduzeća u pogledu primjene provedbenog propisa o postupku nabavke te važećih propisa o nabavci, te razmatrati izvještaje o nabavci u skladu sa člankom 36 ZJP.*

6 NALAZI I PREPORUKE

6.1 Sustav internih kontrola

Izvršili smo procjenu uspostavljanja, funkcionisanja i nadzora sistema internih kontrola¹ na temelju provedene revizije značajnijih procesa poslovanja i povezanosti istih sa finansijskim izvještajima. Procjena sustava internih kontrola je ocjena poduzetih radnji i/ili usvojenih politika od strane Uprave poduzeća kojima se uređuje način postupanja uposlenih kod značajnijih procesa poslovanja, usklađenosti sa propisima i kvalitetno informiranje. Provedena revizija je pokazala da :

- Uprava Društva, nema potrebna akta koja su pretpostavka pravilnijem obavljanju poslova i radnih zadataka, jer nije usvojila ni jedan interni akt, čak ni Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka sa opisom radnih mjesta.

Navedeno je imalo za posljedicu nepravilno prezentiranje stvarnog stanja u finansijskim izvješćima vezano za imovinu, obaveze i troškove poslovanja. Čak šta više, utvrdili smo da je Uprava uključena u odobravanje finansijskih transakcija koje nisu u skladu s Zakonom, što se prije svega odnosi na isplatu plaća i uplatu doprinosa. Ni organi upravljanja (Nadzorni odbor) nisu uložili dužnu pažnju u kontroli poslovanja Društva, što se prije svega odnosi na prihvatanje plana poslovanja koji nije urađen sukladno pravilima, jer ne sadrži analitičke pozicije potrebnih stavki, zbog čega je ostavljena mogućnost trošenja sredstava za namjene koje ne predstavljaju troškove Društva. Takođe, prema čl. 17. Zakonu o javnim preduzećima ("Sl. Novine FBiH" broj: 8/05 i 81/08) propisano je obaveza i

¹ Sustav interne kontrole obuhvata kontrolna okruženje i kontrolne procedure. Sistem uključuje sve politike i procedure, uspostavljene od strane organa upravljanja Društva, sa ciljem osiguravanja ostvarivanja ciljeva Društva sukladno eksternim pravilima (zakonska akta) i rukovodnim politikama, osiguranja imovine i informacija, prevencije u otkrivanju prevara i greški, kvalitete računovodstvenih izvještaja u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardima, blagovremena izrada pouzdanih finansijskih rukovodnih / upravljačkih informacija)

dužnost Uprave i Nadzornog odbora da aktivno učestvuju u kontroli sprovođenja važećih zakona, pravilnika i drugi propisa u javnom poduzeću. Nadzornom odboru posebno je naložena kontrola Uprave i zaposlenika u pogledu primjene provedbenog propisa o postupku javnih nabavki i važećih propisa o nabavci, te razmatranje izvještaja o nabavkama. Izvještaje o nabavci Uprava nije dostavljala, niti ima dokaza da su u ove poslove aktivno uključivao Nadzorni odbor. Nadzorni odbor održao je samo dvije sjednice u 2008. godine, a naknada im je isplaćivana svaki mjesec.

Odbor za reviziju nije imenovan, niti je formiran Odjel za internu reviziju i ako su to zahtjevi zakonskih propisa. Trogodišnji plan poslovanja nije dostavljen generalnom revizoru FBiH, kako se zahtjeva čl. 22. Zakona o javnim preduzećima.

Iz svega navedenog uočljivo je da nisu stvorene pretpostavke dobrog kontrolnog okruženja koje će osigurati poslovanje sukladno propisima i potrebama javnog poduzeća.

Iz naprijed izloženog vidljivo je da sustav internih kontrola ne funkcionira.

Preporuka

Potrebno je da Uprava i organi upravljanja svako iz svoje nadležnosti uspostave i nadziru sustav internih kontrola sa ciljem postizanja razumne sigurnosti da se poslovanje odvija sukladno propisima i postavljenim ciljevima.

6.2 Planiranje i izvještavanje

Prijedlog plana poslovanja za 2008. godinu, kao i trogodišnjeg plana poslovanja za 2008 – 2010. godinu Nadzorni odbor je usvojio u veljači 2008. godine, i upućen je na konačno usvajanje Skupštini. Prijedlog nije usvojen, jer Gradsko vijeće Grada Mostara o istom nije raspravljalo. Gradsko vijeće Grada Mostara je najodgovorniji organ za verificiranje okvira poslovanja Društva, i to mu je zakonska obaveza.

Provjeravajući osnove planiranja poslovnih aktivnosti i potrebnih sredstava za realizaciju istih uočili smo da su prihodi planirani sa većim cijenama za isporuku vode, iako povećanje cijena nije odobreno od strane osnivača. Iako je traženo povećanje cijena, Uprava ne može planirati prihode po cijenama koje nisu odobrene, jer tada nerealno planira, ali u planu može obrazlagati posljedice na financijska izvješća.

Predloženi plan od strane Uprave nije urađen na način da sadrži detaljne financijske podatke prihoda i rashoda, planirane su samo osnovne kategorije, zbog čega nije funkcionalan, jer se ne mogu pratiti planirane aktivnosti i sa tim aktivnostima povezani prihodi i rashodi.

Tokom revidirane godine, (01.06.2008. godine) odobreno je povećanje cijena za isporuku vode, zbog čega su i povećani prihodi, ali u izvješću o poslovanju nije naveden razlog većeg ostvarenja prihoda od planiranog.

Uprava Preduzeća nije postupila u skladu s članom 22. Zakona o javnim poduzećima ("Službene novine FBiH", broj: 8/05 i 81/08), te nije vršila nadzor nad realizacijom trogodišnjeg plana poslovanja i isti nije dostavljen generalnom revizoru FBiH.

Osnovne ekonomske kategorije planirane su i ostvarene u slijedećim iznosima:

R.B	Opis	Ostvareno 2007. godina	Plan 2008. godina	Ostvareno 2008. godina
I	Ukupni prihodi	11.992.872	9.948.000	12.311.550
II	Ukupni rashodi	11.929.508	9.868.000	12.258.265
III	Dobit (I – II)	63.364	80.000	53.285

Izveštaj o poslovanju nije pratio plan poslovanja, te nisu iskazana značajna odstupanja ostvarenih pozicija prihoda i rashoda u odnosu na planirane. Nisu iskazane ostvarenja planiranih aktivnosti, ostvarene količine prodate vode u m³.

Izveštavanje Nadzornog odbora od strane Uprave bilo je polugodišnje i godišnje. Izveštaj o poslovanju za 2008. godinu, Nadzorni odbor je usvojio u ožujku 2009. godine. Izveštaj o poslovanju dostavljen je na zahtjev Gradu Mostaru – Odjel za gospodarstvo/privredu, komunalne i inspeksijske poslove. Izveštaj o poslovanju dostavljen je i Gradskom vijeću Grada Mostara na usvajanje, koji ni do momenta okončanja revizije nije usvojen.

Na temelju svega iznesenog, zaključujemo da procesu planiranja nije dat značaj, pa čak nisu ispoštovani ni propisi osnova planiranja navedenih Zakonom o javnim poduzećima. Planiranje poslovnih aktivnosti i potrebnih sredstava za realizaciju postavljenih ciljeva je okvir u kojem djeluje Uprava i mjera ocjene efikasnosti rada iste u odnosu na planirane i postignute rezultate rada.

Preporuka

Uprava Društva treba planiranje poslovanja usaglasiti sa članovima 22; 23 i 24. Zakona o javnim poduzećima, kojima je propisano kako se planira poslovanje, šta sadrži plan poslovanja, te kako se nadzire realizacija i izvještava o istom.

6.3 Stalna sredstva

Stalna sredstva iskazana su u bruto iznosi od 48.762.171 KM. Ispravka vrijednosti je 17.627.406 KM, te sadašnja vrijednost stalnih sredstava iskazana je u iznosu od 31.134.765 KM.

Nematerijalna stalna sredstva priznaju se i vrednuju po nabavnoj vrijednosti.

Nekretnine, postrojenja i oprema vrednuju se i iskazuju po trošku nabavke, umanjene za akumuliranu amortizaciju. Zemljište je iskazano po metodi revalorizacije. Cijena proizvodnje stalnog sredstva u vlastitoj režiji utvrđuje se u visini troškova proizvodnje, s tim da ti troškovi ne mogu biti veći od cijene po kojoj bi se to sredstvo moglo nabaviti na tržištu.

Promjene na nematerijalnim stalnim sredstvima i nekretninama, postrojenjima i opremi u periodu od 01.01.2008. do 31.12.2008. godine iskazane su u sljedećoj tabeli. U tabeli nisu iskazana dugoročna financijska ulaganja u iznosu od 127.115 KM, koja su klasificirana kao stalna sredstva a čine udjel u nepovezanim pravnim licima (udjel RJ 1 u Slobodnoj zoni „Mostar“ d.o.o Mostar) i dugoročna razgraničenja u iznosu od 2.306 KM a čine kamatu za kupljeno vozilo na leasing, te iznos od 1.312 KM ostala materijalna imovina a odnosi se na exponat-spomen ploču..

	Opis	Stalna nemate. sredstva	Zemljište	Građevine	Oprema	Investicije U toku	Ukupno
1	Nabavna vrijednost						
	Stanje na dan 31.12.2007.	614.931	5.229.120	31.747.171	9.174.106	1.953.982	48.719.310
	- direktna povećanja				63.992	35.331	99.323
	- prijenos sa investic. u toku						
	- prijenos na građ. (aktiviranje)						
	- otuđenje i rashodovanje			966	186.230		187.196
	- ostalo						
	Stanje na dan 31.12.2008.	614.931	5.229.120	31.746.205	9.051.868	1.989.313	48.631.437
2	Akumulirana amortizacija:						
	Stanje na dan 31.12.2007	245.382		10.402.229	6.106.404		16.754.015
	- amortizacija za 2008.	79.100		404.766	571.335		1.055.201
	- prijenos (sa) na						
	- otuđenje i rashodovanje			(966)	(180.845)		(181.811)
	- ostalo						
	Stanje na dan 31.12.2008.	324.483		10.806.029	6.496.894		17.627.405
3	Neto knjigovod. vrijednost						
	Sanje na dan 31.12.2007.g	369.549	5.229.120	21.344.943	3.067.703	1.953.982	31.965.297
	Stanje na dan 31.12.2008.	290.448	5.229.120	20.940.176	2.554.974	1.989.313	31.004.032

Promjene na stalnim sredstvima u 2008. godini odnosile su se na:

- Povećanje opreme iskazano je u iznosu od 63.992 KM, a odnosi se na: nabavku automobila Dacia Logan u vrijednosti od 25.583 KM, nabavka uredskog namještaja i opreme u vrijednosti od 35.269 KM (radni stolovi, fotelje, ormari, printer te mobiteli), te dvije ručne pumpe za vodu u vrijednosti od 3.140 KM.

- Povećanje vrijednosti investicija u tijeku u iznosu od 35.331 KM odnosi se na ulaganja u –Izgradnju novog cjevovoda od Izvora vode-Vrelo Radobolje pa do vodospremišta – lokacija Biskupova Glavica. Ova investicija u 2008. godini iskazana je u iznosu od 1.843.517 KM. Početkom 2009.godine je završena i aktivirana. Preostali dio investicija u tijeku u iznosu od 145.796 KM, odnosi se na nabavljene pumpe za crpljenje vode (7 pumpi marke Grund Fos, nabavljenih 2004.godine) koje još nisu stavljene u funkciju.

- Smanjenje nematerijalne i materijalne imovine uslijedilo je: obračunom amortizacije i rashodovanjem i isknjižavanjem iz knjigovodstvene evidencije već otpisanih sredstava, na osnovu prijedloga centralne inventurne komisije za rashod stalnih sredstava.

Amortizacija materijalnih sredstava obračunava se linearnom metodom otpisa tokom procijenjenog vijeka trajanja svakog pojedinačnog sredstva. Procijenjeni vijek trajanja materijalne imovine i stope amortizacije su:

	Vijek korišt. (u god.)	Stopa (u %)
Građevinski objekti:		
• Crpne postaje	91-53	1,10-1,90
• kanali	88-53	1,13-1,88
• cjevovodi	67-38	1,48-2,63
• objekti za distribuciju ele.energije	66-16	1,50-6,23
• zgrade od betona i montažne zgra.	102-33	0,98-3,00
Transportna sredstva	9	10,73-11,25
Oprema za izvođenje radova	22-6	4,50-15,00
Nematerijalna stalna sredstva	6	15,00

Provedenom revizijom utvrdili smo:

- da se u poslovnim knjigama iskazuje imovina koja nije u posjedu poduzeća, te da se na istu vrši obračun amortizacije. Radi se o građevinskom objektu- Gradsko kupatilo – Banja , nabavne vrijednosti 541.061 KM te sadašnje vrijednosti 236.610 KM. Gradsko kupatilo koristi drugo lice. Uprava ne raspolaže dokumentacijom na koji način je ova imovina dana na korištenje drugom licu, ali ni sama nije poduzela sve aktivnosti da zaštiti imovinu od mogućih gubitaka. Od navedene imovine ne ostvaruju se nikakve koristi za poduzeće.

- u poslovnim knjigama nije iskazan Plivački bazen (kuća i zgrada, dvorište, bazen, gradilište) ukupne površine 1,63 hektara. i ako se iz posjedovnog lista 988 od 17.03.2003.godine izdanog od Odjela za katastar, Grada Mostar vidi se da je navedena imovina u posjedu poduzeća. Ovu imovinu koristi drugo lice, od čijeg korištenja u poduzeće ne priteče nikakva korist. Revizorskom timu nije prezentirana dokumentacija kako je drugo lice došlo u posjed ove imovine, kao i dokumentacija da je Uprava poduzela sve aktivnosti da zaštiti svoju imovinu od mogućih gubitaka.

Na temelju iznesenog revizorski tim zaključuje da nekretnine u financijskim izvješćima nisu iskazane sukladno računovodstvenim pravilima. Dio imovine (Gradsko kupatilo) se iskazuje a nije u posjedu. Prema računovodstvenom pravilu u bilancu stanja može se priznati samo ona imovina koja ispunjava uvjete točke 7. MRS 16. Uvjet za priznavanje imovine u bilancu stanja se vrši samo onda kada je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi povezane s tim sredstvom pritecati u poduzeće. Pogrešno je obračunavana amortizacija i iskazivana kao trošak poduzeća, za imovinu koju poduzeće ne koristi, niti raspolaže dokumentacijom za korištenje drugog lica.

Dio imovine (Plivački bazen) prema posjedovnom listu, je imovina poduzeća, ali nije iskazana u bilancu stanja. Imovinu koristi drugo lice, o čemu nam nije predočena dokumentacija.

Uprava nije štitila imovinu poduzeća od mogućih gubitaka, a ista joj je povjerena na upravljanje i korištenje. Nisu poduzete sve potrebne radnje vezanih za dokazivanje posjedovanja i korištenja svoje imovine.

Zbog navedenog vrijednost materijalne imovine može značajno odstupati od one iskazane u knjigovodstvenim evidencijama.

Preporuka:

Da Uprava pokrene postupke vezane za posjedovanje i korištenje svoje imovine: Gradskog kupatila i Plivačkog bazena, kako bi na temelju okončanih postupaka sukladno propisima ostvarivala koristi od istih.

6.4 Tekuća sredstva – Zalihe, potraživanja i novčana sredstva

6.4.1 Zalihe

Zalihe se iskazuju po trošku nabavke ili neto ostvarivoj vrijednosti, zavisno o tome što je niže. Trošak obuhvata direktan materijal i ako je primjenjivo, direktne troškove rada i sve režijske troškove povezane s dovođenjem zaliha do njihove sadašnje lokacije i u sadašnje stanje. Trošak se utvrđuje primjenom metode prosječne cijene.

Provedenim revizorskim procedurama iskazanih zaliha utvrdili smo da Društvo nema svoje politike vezano za postupanje sa zalihama. To se prije svega odnosi na praćenje starosne strukture zaliha, odnosno praćenja njihove nadoknadive vrijednosti. Uočili smo prije svega to kod zaliha sirovina i materijala, na kojima se početna stanja, znatno ne razlikuju od stanja na kraju perioda. Ostvareni promet u tekućoj godini (ulazi i izlazi) su približno isti, što znači da zalihe nabavljene u tekućoj godini su uglavnom i utrošene. Ovo navodi na zaključak da zalihe sirovina i materijala iskazane u iznosu od 1.277.557 KM, mogu biti zastarjele a njihova vrijednost precijenjena u financijskim izvješćima.

Preporuka

Potrebno je da Društvo utvrdi politike postupanja sa zalihama, te da postojeće iz analizira sa aspekta nadoknadive vrijednosti i realnog iskazivanja u financijskim izvješćima.

6.4.2 Potraživanja

Potraživanja se sastoje od potraživanja od prodaje i ostalih potraživanja.

Potraživanja od prodaje

Potraživanja su priznata na osnovu ispostavljenih faktura za izvršene usluge, umanjena za ispravke nenaplaćenih potraživanja. Na dan 31.12.2008. godine iskazana su slijedeća potraživanja:

Potraživanja od kupaca	31.12.2008.	31.12.2007.
Ukupna potraživanja od kupaca	20.402.405	20.150.359
Ispravka vrijednosti potraživanja	6.085.202	6.819.586
Neto potraživanja od kupaca	14.317.203	13.330.773

Iz naprijed navedene tabele vidi se da na dan 31.12.2008. godine, pravna i fizička lica duguju 20.402.405 KM.

Fakturirana realizacija u 2008. godini, iznosi 10.129.547 KM, a naplaćena 9.172.232 KM. Od naplaćene realizacije, naplata koja se odnosi na period prije 2008. godine (stari dug) je 519.987 KM, što

znači da dug stariji od godinu dana iznosi 12.839.900 KM, a za koji nije vršena procjena naplativosti potraživanja.

Ukupno izvršena ispravka potraživanja od kupaca, iskazana je u iznosu od 6.085.202 KM, a od toga, u 2008. godini ispravka potraživanja na teret rashoda poslovanja izvršena je u iznosu od 234.552 KM.

Provedenom revizijom utvrdili smo da:

- Uprava nema usvojene politike postupanja sa potraživanjima, prije svega procjene naplativosti potraživanja i pritjecanja novca u Društvo;
- U iskazanim potraživanjima od 12,8 miliona KM sa rokom dospijeca preko 1 godine ima znatan dio potraživanja iz 1997. godine. Procjena naplativosti istih nije rađena, zbog čega nije realno očekivati da će ista biti naplaćena. Navedena potraživanja, nisu realno iskazana.

Ostala potraživanja

	31.12.2008.	31.12.2007.
Ostala kratkoročna potraživanja	606.662	602.597

U okviru ostalih potraživanja najveću stavku čine sumnjiva i sporna potraživanja iskazana u iznosu od 479.452 KM, a odnose se na potraživanja od Hercegovina osiguranja (životno osiguranje radnika i osiguranje vozila) Akti o osiguranju zaključeni su 2000.godine, a raskid ugovora o osiguranju izvršen je u 2003.godini kada je zatražena isplata otkupnih vrijednosti polica osiguranja, kao i povrat neiskorištenog dijela ugovora za osiguranje motornih vozila. Potraživanja su utužena, ali do okončanja revizije nisu naplaćena. Na ova potraživanja pisali smo u našem revizijskom izvješću o bavljenju reviziji za 2004. godinu.

Pored navedenog iskazana su ostala kratkoročna potraživanja u iznosu od 37.591 KM, za koja je također mala mogućnost naplate. (Naime, navedena ulaganja se odnose na dio sredstva 22.383 KM koji je banka naplatila od Društva jer je bilo žirant za nogometni klub Velež, a dio sredstava u iznosu od 15.207 KM, Društvo nije naplatilo jer poduzeće od kojeg se potraživalo je u postupku stečaja).

Procjena naplativosti ni ovih potraživanja nije rađena.

Preporuka

Izvršiti procjenu naplativosti potraživanja, te za procijenjeni iznos nenaplativih potraživanja izvršiti korekciju finansijskog rezultata.

6.4.3 Novčana sredstva

Novac se sastoji od novčanih sredstava na računima u poslovnim bankama i blagajni Društva i od ostalih novčanih ekvivalenata.

Novac i novčani ekvivalenti	31.12.2008. god	31.12.2007. god
Žiro –račun	39.106	113.717
Blagajna	126.231	77.742
Devizni žiro račun	29.223	32.010
Ost. novčani ekviva. (certifikati za 3 stana)	67.853	67.853
Ukupno:	262.413	291.322

Transakcijski računi otvoreni su kod: Uni Credit Bank; Raiffeisen Bank; Hypo Alpe-Adria Banka; Central profit banka; ABS-Banka.

Ostali novčani ekvivalenti odnose se na iznos uplaćenih certifikata prilikom otkupa stanova uposlenika Društva.

Naime, prilikom otkupa stanova (3 stana) uposlenici Društva koristili su tada važeću zakonsku mogućnost da stanove otkupe certifikatima (vrijednosti papir izdan od Države fizičkim licima, za točno određene namjene: otkup stanova i otkup udjela ili dionica državnih poduzeća). Uposlenici su prilikom otkupa stanova

(otkup vršili certifikatima) naveli broj jedinstvenog matičnog registra prodavača. (Vodovoda), na temelju čega je Društvo evidentiralo u svojim knjigama vrijednost od 67.853 KM na poziciju ostali novčani ekvivalenti.

Navedeni iznos certifikata nije se mogao iskazati u evidenciji Društva (jer se radi o certifikatima koji su imali vrijednost samo za fizička lica), zbog čega iste treba isknjižiti na teret financijskog rezultata.

Preporuka

Vrijednost ostalih novčanih ekvivalenata isknjižiti na teret financijskog rezultata.

6.5 Kapital

U financijskim izvješćima Društva u 2008. godini iskazana je slijedeća struktura kapitala:

Kapital	Kapital 31.12.2008.	Kapital 31.12.2007.
Upisani temeljni kapital	9.589.305	9.589.305
Revalorizacijske i prenesene rezerve	4.707.985	4.707.985
Akumulirana (zadržani) gubitak	(4.281.618)	(4.334.904)
Ukupno:	10.015.672	9.962.386

Temeljni kapital u knjigovodstvenoj evidenciji iskazan je u iznosu od 9.589.305 KM, a u sudskom registru 10.854.751 KM. Razlika od 1.265.446 KM odnosi se na vrijednost stanova u privatnom vlasništvu koji su isknjiženi iz bilančne evidencije a ta izmjena nije još provedena u sudskoj registraciji.

U svojim knjigama Radna jedinica 2 vodi dio kapitala kao privatno vlasništvo (dionički kapital u iznosu od 552.139 KM), na temelju revizorskog izvješća sačinjenog 16.02.2000.godine od strane Revizorske kuće „Anka M“. Revizorsko izvješće strukturu kapitala iskazalo je na temelju utvrđene strukture koju je predratno poduzeće iskazalo u početnoj bilanci od 31.12.1991. godine.

U sudskom registru cjelokupni kapital (100%) registriran je kao društveno vlasništvo.

Revalorizacijske i prenesene rezerve iskazane u iznosu od 4.707.985 KM, a odnose se na povećanje vrijednost zemljišta, na temelju izvršene procjene (Elaborata).

Prema računovodstvenim pravilima kapital je preostala knjigovodstvena vrijednost imovine pravnog lica, umanjene za obaveze. U dosadašnjem tekstu našeg izvješća, naveli smo da dio imovine nije realno iskazan, da obaveze nisu realno iskazane, a slijedom toga će doći do promjena u vrijednosti kapitala.

6.6 Obveze i razgraničenja

U financijskim izvješćima iskazane su obveze i razgraničenja u ukupnom iznosu 37.747.393 KM, i manje su za 0,54% u odnosu na prethodnu godinu. Struktura istih je slijedeća:

O b v e z e	31.12.2008.	31.12.2007.
Dugoročne obveze	17.712.709	17.002.849
Obveze po kreditima	17.630.219	16.892.616
Obveze po osnovu finansijskih najmova	82.490	110.233
Dugoročna razgraničenja i rezervisanja	901.339	1.220.582
Dugoročna razgraničenja	901.339	943.582
Dugoročna rezervisanja	-	277.000
Kratkoročne obveze	19.133.345	19.725.931

Obveze za primljene avanse	31.626	-
Ostale kratkoročne finansijske obveze	375	345
Obveze prema dobavljačima	5.661.153	6.658.082
Obveze za porez na dodatnu vrijednost	32.578	12.012
Obveze za ostale poreze, doprinose i druga davanja	11.002.617	10.304.623
Druge kratkoročne obveze	1.820.100	1.835.052
Ukupno	37.747.393	37.949.362

Dugoročne obveze u iznosu 17.712.709 KM su nastale po osnovu izvedenih radova putem kredita i kupljene opreme na leasing.

Obveze po kreditima u iznosu 17.630.219 KM, odnose se na slijedeće dugoročne kredite:

- **Kredit Svjetske banke** u iznosu od 17.487.262 KM. Odobren je u ranijem periodu (2000. godina), na osnovu ugovora između Bosne i Hercegovine i Međunarodne razvojne organizacije IDA. Kredit je odobren uz kamatnu stopu 0,75% i polugodišnjim anuitetima, uz grejs period od 10 godina. Društvo je ovaj kredit implementiralo putem Federacije BiH na način da su potrebna sredstva povlačena putem Svjetske banke u Washingtonu i ING banke u Beču, kredit je uknjižavan kao obveza na osnovu izvoda navedenih banaka. Implementacija kredita u cijelosti je završena u 2005. godini, pod nadzorom IDA i Svjetske banke. Obzirom da period otplate još nije počeo, ne vrši se otplata istog. Početak otplate je od 2010. godine. Društvo je po osnovu ovog kredita u 2008. godini ostvarilo negativne tečajne razlike u iznosu od 740.061 KM.

- **Kuvajtski kredit** u iznosu od 117.945 KM, predstavlja preostalu obvezu po osnovu odobrenog kredita u ranijem periodu (2000. godina), za nabavku dva specijalna vozila Woma, koje je Društvo dobilo putem Investicijske banke Federacije BiH. Kredit je implementiran u ranijem periodu, a izvršenje obveze se vrši prema otplatnom planu. Period otplate je 10 godina, zaključno sa 31.05.2012. godine.

- **Kredit ABS banke** u iznosu od 25.012 KM, odnosi se na nabavku vozila Dacia Logan MCV u R2. Ugovor je zaključen u novembru 2008. godini, uz period otplate 2 godine i kamatnu stopu od 9,5%. Izvršenje obveze vrši se prema otplatnom planu.

Obveze po osnovu finansijskih najmova (leasing) u iznosu od 82.490 KM, predstavlja preostalu obvezu po osnovu nabavke vozila iz ranijeg perioda (2006. godina) putem Hypo Alpe Adria Leasing -a. Ove obaveze u R1 iznose 61.136 KM za nabavku 4 vozila: Renault Kango, Škoda Octavia i 2 Dacia Logan. U R2 obveze iznose 21.354 KM, a odnosi se na nabavku 1 vozila: Škoda Octavia. Izvršenje obveze se vrši prema Planu otplate.

Provedenom revizijom utvrdili smo da kod obveza za Kuvajtski kredit, kredit ABS banke i obveza po osnovu finansijskih najmova nije vršen prijenos obveza koje dospijevaju do 1 godine sa dugoročnih na kratkoročne obveze, što je imalo za posljedicu više iskazanih dugoročnih obveza, a manje kratkoročnih obveza za 65.458 KM.

Dugoročna razgraničenja iznose 901.339. KM, a radi se o donacijama i subvencijama u novcu dobivenih od Grada Mostara i Svjetske banke u ranijem periodu za izgradnju transportnih cjevovoda, pumpnih stanica, nabavka elektro opreme i program za pit softver. Tokom revidirane godine sa ovih donacija na prihode je prenesen iznos obračunate amortizacije u iznosu 42.243 KM, i ista se odnosi na R1.

Kratkoročne obveze iznose 19.133.345 KM. Od čega su najveće obveze nastale zbog neplaćanja i nepoštivanja zakonskih propisa (Zakona o porezu na plaću i doprinosa i Zakona o vodama) u iznosu 10.994.047 KM. Struktura obveza za poreze, doprinose i druga davanja je slijedeća:

Obveze za poreze, doprinose i druga davanja	Radna jed. 1	Radna jed. 2	Zbirno (1+2)
Obveze za poreze i doprinose uz plaće	6.574.977	1.270.848	7.845.825
Obveze za posebne vodoprivredne naknade	2.192.227	955.995	3.148.222
Druge obveze - porez po odbitku, naknade šuma i dr	- 276	8.846	8.570
Ukupno	8.766.928	2.235.689	11.002.617

- **Obveze za poreze i doprinose uz plaće** iznose 7.845.825 KM. Revizijom smo utvrdili da su obveze obračunate i iskazivane u knjigovodstvenoj evidenciji prema tada važećim propisima. Međutim, uplata doprinosa u R1 je rađena na način da su sačinjavane propisane Specifikacije u kojima se iskazivalo minimalne plaće, (odnosno iznos propisanih plaća na koje se morala izvršiti uplata), iako su stvarne neto plaće bile isplaćene u većem iznosu. Zbog neuplaćivanja poreza i doprinosa na stvarni iznos plaća oštećeni su socijalni fondovi i budžeti kojima pripadaju. Pored utjecaja na prihode navedenih fondova oštećena su prava zaposlenih koja bi se trebala koristiti prilikom regulisanja prava iz penzijskog osnova.

Uprava Društva nije zaključila Sporazum o izmirivanju ovog duga, iako je takvu mogućnost mogla koristiti shodno Zakonu o naplati i djelimičnom otpisu dospjelih, a nenaplaćenih doprinosa za socijalno osiguranje ("Službene novine FBiH", broj: 25/06).

- **Obveze za posebne vodoprivredne naknade za zaštite voda i za korištenje voda** iznose 3.148.222 KM. Ne vrši se izmirenje obveza nastalih do 01.01.2008. godine, prema starom Zakonu o vodama. Federalna uprava za inspekcijske poslove izvršila je kontrolu stanja dugovanja po osnovu navedenih naknada za period od 01.01.2003. do 31.12.2007. godine, o čemu je sačinila 02.12.2008. godine, Zapisnik. U Zapisniku je utvrđen iznos neuplaćenih vodnih naknada od 2.571.335 KM. Ove obveze do 2003. godine, koje nisu bile predmet kontrole, odnosno nisu obuhvaćene zapisnikom R1 je izvršila otpis istih u iznosu 234.343 KM. Otpis ovih obveza je izvršen na prijedlog Centralne popisne komisije koji je usvojio Nadzorni odbor u veljači 2009. godine. U R1 nije vršen otpis.

Druge kratkoročne obveze iznose 1.820.100 KM. U okviru ovih obveza iskazane su obveze po osnovu neuplaćenih poreza na promet proizvoda i usluga i obveze za zatezne kamate i troškove prinudne naplate, kao i obveze po osnovu obustava iz plaća.

- **Obveze za PPP i PPU** iz perioda 2002. – 2005. godina, iznose 305.719 KM. Ove obveze odnose se na R1, a evidentirane su u knjigovodstvu prema Rješenju Porezne Ispostave Grada Mostara od 05.06.2007. godine. Ne vrši se plaćanje ni ovih obveza.

- **Obveze za zatezne kamate** u iznosu 1.120.137 KM, odnose se na obračunate zatezne kamate za neuplaćene poreze i doprinose uz plaće i neuplaćeni porez na promet usluga. Ove obveze evidentirane su na osnovu Rješenja o redovnim poreznim obavezama broj: 10-7-02-15-650/07 od 05.06.2007. godine, koje je obračunala Porezna Ispostava Grada Mostara za period od 01.01.2002 do 21.03.2007. godine. Za isti period nadležna kontrolni organ je dodatno ispostavio Nalog za plaćanje od 27.08.2007. godine, i potvrdio Rješenjem o naplati porezne obveze iz novčanih sredstava od 16.10.2007. godine, prema kojem su obveze za zatezne kamate uvećane za 150.491 KM. **Društvo ove obveze nije iskazalo u knjigovodstvenoj evidenciji i nije izvršilo vremensko usklađivanje kamata sa izvještajnim periodom.** Pored neiskazivanja obveza u knjigovodstvenim evidencijama na osnovu rješenja nadležnog organa, obveze sa izvještajnim periodom ne obuhvataju obračun zateznih kamata od perioda 27.04.07. godine pa do kraja izvještajnog perioda (31.12.2008. godine).

- **Troškovi postupka prinudne naplate** iskazani su u iznosu od 345.681 KM, na osnovu pokrenutog Rješenja od strane nadležnog kontrolnog organa od 16.10.2007. godine i Zaključka od 05.06.2008. godine.

Obveze prema dobavljačima iznose 5.661.153 KM. Ove obveze se najvećim dijelom odnose na R1 za obveze prema Elektrodistribuciji u iznosu 4.141.837 KM iz ranijeg perioda. U 2008. godini izvršen je otpis ovih obveza u iznosu 778.749 KM, a po osnovu pogrešno obračunate električne energije. Tekuće obveze po ovom osnovu u R1 redovno se izmiruju.

Zaključujemo na osnovu iznesenog, da obveze nisu realno iskazane u finansijskim izvješćima, podcijenjene su za zatezne kamate u iznosu 150.491 KM, koje su poznate i istaknute u Rješenju kontrolnog organa. Obveze po osnovu zateznih kamata zbog neizmirivanja duga nisu vremenski usklađivanje, iako je poznata visina zatezne kamate, sada važeća je (0,04 % dnevno), koje su javno objavljene. Obveze po starom Zakonu o porezu na plaću i doprinosima, Zakonu o vodama i Zakonu o PPP i PPU se ne izmiruju, a niti se uz finansijska izvješća kao i u Izvještaju o poslovanju detaljno ne obrazlože posljedice koje mogu nastupiti po osnovu istih.

Skrećemo pažnju kako rukovodstvu tako i organima upravljanja na moguće posljedice neplaćanja obveza utvrđenih kontrolnim organom. Zakonskim propisima vezanim za poreznu upravu regulisan je način izmirivanja obveza po osnovu poreza i nije realno očekivati da će iste biti oproštene osim u slučaju predviđenom propisom.

Preporuka

Izvršiti priznavanje obaveza po osnovu zatezних kamata u knjigovodstvenim evidencijama, sukladno paragrafu 91. Okvira za sastavljanje i prezentiranje finansijskih izvještaja.

6.7 Sudski sporovi

U Društvu se ne vodi evidencija o sudskim sporovima.

Na naše traženje dobili smo spisak tužbi pokrenutih u 2008. godini. Prema istom protiv Društva je pokrenuto 5 tužbi, a po osnovu naknada šteta za uzurpaciju zemljišta i regresne naknade od strane fizičkih i pravnih lica, radi naplate njihovih potraživanja u ukupnom iznosu 33.145 KM.

U 2008. godini, Društvo je pokrenulo tužbe protiv fizičkih i pravnih radi naplate dospjelih a nenaplaćenih potraživanja ukupne vrijednosti 972.029 KM. Od čega u iznosu 686.367 KM protiv fizičkih lica (obuhvaćeno 776 dužnika), a preostali iznos 285.662 KM protiv 16 pravnih lica.

Knjigovodstveno rezervisanje sredstava za sudske sporove nije vršeno, a tokom 2008. godine po osnovu sudskih sporova za naknadu šteta izvršena je isplata u iznosu 86.861KM.

6.8 Prihodi

U finansijskim izvješćima iskazani su slijedeći ostvareni prihodi u obračunskom periodu:

PRIHODI	31.12.2008.	31.12.2007.
Operativni prihodi	8.586.090	7.931.075
Neoperativni prihodi	2.604.256	2.085.717
Prihodi od financiranja (pozitivne tečajne razlike)	1.121.204	1.976.080
Ukupno	12.311.550	11.992.872

Prihodi od prodaje vode i pružanja usluga priznaju se po isporuci i fakturiranju vode, odnosno izvršenju i fakturiranju usluga. Primljene donacije evidentiraju se kao prihod perioda kada je donacija primljena, odnosno kao odgođeni prihod koji koristi za pokrivanje troškova amortizacije materijalne imovine financirane sredstvima.

Ukupni prihodi su iskazani u iznosu 12.311.550 KM, i bilježe rast u odnosu na prethodnu godinu za 318.678 KM ili 2,6%.

Operativni prihodi obuhvaćaju prihode iz osnovne djelatnosti (prihodi od isporuke vode i pruženim uslugama u okviru registrirane djelatnosti). U odnosu na prošlu godinu isti bilježe rast za 655.015 KM ili 8,25%. Na ostvarenje ovih prihoda direktnog utjecaja imaju cijene za isporuku i odvodnju vode. Gradsko vijeće grada Mostara donijelo je Odluka o povećanju cijena vode sa primjenom od 01.06.2008. godine. Utvrđene cijene vode su slijedeće: domaćinstva 0,92 KM; industrija: neproizvodne djelatnosti 1,81 KM; prerađivačke djelatnosti 1,97 KM; zanatstvo i uslužne djelatnosti 1,87 KM, te ostali: škole, sportske, zdravstvene, vjerske organizacije i javne kuhinje 1,06 KM.

Neoperativni prihodi u odnosu na isti period prošle godine veći su za 518.539 KM ili 24,8%. Najveće stavke u neoperativnim prihodima čine: prihodi od otpisanih obveza u iznosu od 1.230.605 KM; prihodi od ukidanja dugoročnih rezerviranja u iznosu od 597.000 KM; prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja u iznosu od 324.578 KM, te prihodi iz donacija u iznosu od 319.238 KM koje Grad Mostar iz proračuna uplaćuje (RJ 2) na ime refundiranja dijela ulaganja u nove cjevovode.

Prihodi od financiranja odnose se na obračunate pozitivne tečajne razlike po ino-kreditima.

6.9 Rashodi

U finansijskim izvješćima iskazani su rashodi u ukupnom iznosu 12.258.265 KM, i veći su za 2,75% u odnosu na prethodnu godinu. Struktura rashoda je slijedeća:

RASHODI	31.12.2008.	31.12.2007.
Operativni rashodi	10.066.694	9.433.009
Finansijski rashodi	1.895.671	41.760
Rashodi od ostalih aktivnosti	295.900	2.454.739
Ukupno	12.258.265	11.929.508

Operativni rashodi obuhvataju troškove prodatih proizvoda i usluga, uključujući i troškove amortizacije.

U okviru operativnih rashoda, najveći su **troškovi primanja zaposlenih** u iznosu 5.805.486 KM, i predstavljaju 57,67% ukupnih operativnih rashoda. U odnosu na prethodnu godinu veći su za 299.330 KM, ili 5,44%. Ove troškove čine plaće i naknade zaposlenih u iznosu 4.823.794 KM i ostali troškovi zaposlenih u iznosu 981.692 KM

Plaće i naknade plaća su isplaćivane na osnovu pojedinačnih ugovora o radu. U R1 iznosile su 2.922.085 KM, a u R2 1.901.709 KM. **Društvo nije donijelo Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, a niti Pravilnik o radu i plaćama kojim bi se regulisao jedinstven način obračuna plaća i naknada.** Obračun plaća nije jedinstven, raličit je u navedenim radnim jedinicama i ne vrši se na jednom mjestu. Prosječna isplaćena neto plaća u 2008. godini u R1 je iznosila 940 KM, a u R2 917 KM.

Obračun i uplata poreza i doprinosa uz plaće u R1 nije vršena u skladu s Zakonskim propisima, o čemu smo šire pojasnili u tački 6.6. Obaveze - Izvještaja .

Zbog značajnosti nepoštivanja zakonskih propisa u narednoj tabeli iskazan je obračun, uplata i razlike koje predstavljaju neuplaćene poreze i doprinose uz plaće za 2008. godinu u R1 kako slijedi:

Naziv	Obračunato	Uplaćeno	Razlika
Neto plaće	1.729.351	1.719.297	10.054
Porez na plaću	86.467	49.207	37.260
PIO/MIO	610.357	347.344	263.013
Zdravstvo	432.338	244.094	188.244
Nezaposlenost	63.571	39.619	23.952
Ukupno	2.922.085	2.399.561	522.523

Ostali troškovi zaposlenih u R1 iznose 687.694 KM, a u R2 293.998 KM. Ove troškove čine naknade za topli obrok u iznosu 745.786 KM, regres za godišnji odmor u iznosu 153.800 KM, naknade troškova prevoza u iznosu 82.106 KM

Troškovi amortizacije iznose 1.055.203 KM. Obračun amortizacije vršen je po linearnoj (proporcionalnoj) metodi, u skladu s Odlukom broj: U-510/06.

Ostali troškovi poslovanja iskazani su u iznosu 1.808.627 KM. Značajne stavka u okviru ovih troškova kod kojih smo uočili nepravilnosti su slijedeće:

- **Otpremnine za odlazak u penziju** u iznosu 115.596 KM. U okviru istih evidentirani su **sporazumni prekidi radnog odnosa** sa 7 zaposlenika u R1 u bruto iznosu od 105.000 KM. Neto otpremnina iznosila je 10.000 KM i pripadajući porez 50% u iznosu 5.000 KM po zaposleniku. U ugovorima o sporazumnom prekidu radnog odnosa ugovorena je i klauzula po kojoj je poslodavac **obavezan uposlenuku pored plaće i pripadajuće naknade do prestanka radnog odnosa izvrši i uplatu poreza i doprinosa u skladu s Zakonom.** Međutim, iako je ugovorena uplata preostalih razlika od minimalnog na koji je vršena uplata, samo za tri zaposlenika su izvršene uplate, a nakon prijete tužbama. **Uplata ovih razlika, izvršena je na način da se dio sredstava za ovu namjenu prelio od uplata na**

minimalac ostalih zaposlenika. Preostala 4 zaposlenika koji su zaključili sporazumne prekide radnog odnosa su oštećena, jer je istim ostao ne uvezan radni staž.

- **Troškovi po osnovu ugovora o djelu i ugovora o privremenim i povremenim poslovima** u iznosu 227.813 KM. Najveći su troškovi po osnovu privremenih i povremenih poslova u R2 u iznosu 210.955 KM. Ovi troškovi su evidentirani u knjigovodstvu na osnovu ispostavljenih faktura od strane Uslužne zadruge "Bregava" sa p.o. Mostar, **bez zaključenog ugovora sa istom.**

Naime, preko ove zadruge angažovani su studenti na pomoćnim poslovima na izgradnji vodovodne mreže na lokalitetima koje pokriva R1.

- **Naknade troškova uposlenih** u iznosu 66.093 KM. U okviru istih najveći su troškovi stipendija u iznosu 56.500 KM. Isplata je vršena samo u R1, a po osnovu Odluke o potpori djeci uposlenika redovnih studenata, broj: U-630/07 od 06.11.2007. godine i U-570/08 od 29.11.2008. godine. Odluku je donio direktor Društva. Prema istoj stipendirano je 21 student, a pojedinačna mjesečna stipendija je iznosila 250 KM.

Ovi troškovi nisu troškovi poslovanja Društva, nisu ni troškovi uposlenika, a niti su nastali u cilju ostvarenja postavljenih ciljeva, te se shodno tome **nisu mogli isplaćivati** i iskazivati kao troškovi poslovanja. Prema članu 23. Zakonu o javnim poduzećima ("Sl.novine FBiH" br.8/05 i 81/05) plan prihoda i rashoda mora odražavati planirane aktivnosti preduzeća. Isto tako u članu 4. citiranog zakona opisane su interne kontrole koje mora rukovodstvo uvesti kako bi se raspoloživi resursi koristili konzistentno sa ciljevima i zaštitili od nenamjenskog korištenja. **Mi ove troškove smatramo nedozvoljenim i neuskalađenim sa zakonskim propisima kao i povećanjem troškova poslovanja koji to nisu.**

Pored navedenog u R1 je ostvaren gubitak poslovanja u iznosu 404.230 KM. U vezi s prethodnim smatramo da su troškovi poslovanja, kao i gubitak poslovanja navedene radne jedinice trebali biti manji za 56.500 KM, da je prije svega rukovodstvo racionalnije postupalo u odobravanju transakcije koje nisu obvezne, uvažavajući okruženje u kojem posluju kao i svoje rezultate poslovanja.

- **Putni troškovi** u iznosu 23.913 KM. U okviru istih utvrdili smo da bračun putnih troškova nije vršen u skladu s članom 7. Uredbe o naknadama troškova za službena putovanja ("Službene novine FBiH", broj: 75/04 i 43/07). Naime, na pojedinim putnim nalogima nakon izvršenog putovanja isti se dostavljaju u finansijsku službu na obračun bez podnesenog izvještaja o satu polaska i povratka (prazni). Ove podatke popunjava šef finansijske službe (umjesto izvršioca službenog putovanja) i naknadno upisuje samo datum polaska i povratka, bez sati. Na osnovu čega se dnevnicе obračunavaju po datumima polaska i povratka, odnosno po danu jedna dnevnicа.

Finansijski rashodi iskazani su u iznosu 1.895.671 KM, odnose se na negativne kursne razlike, kamate po kreditima i leasingu i ostale finansijske rashode. Najznačajniji su rashodi po osnovu negativnih tečajnih razlika za obveze po IDA kreditu Svjetske banke u iznosu 1.859.021 KM, koji direktno utiče na zaduženje po navedenom kreditu. Negativne tečajne razlike po osnovu Kuvajtskog kredita u iznosu 11.592 KM.

Rashodi od ostalih aktivnosti iskazani su u iznosu 291.111 KM. U okviru istih najveći su naknadno utvrđeni rashodi iz prošlih godina u iznosu 133.989 KM, naknade šteta po osnovu sudskih sporova u iznosu 86.861 KM i otpis dospjelih a nenaplaćenih tražbina u iznosu 22.364 KM.

Preporuka

Donijeti akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, te na jedinstven način vršiti obračun plaća i naknada.

Sukladno zakonskim propisima vršiti uplatu doprinosa na stvarno isplaćene plaće.

Preispitati isplate stipendija, i prestati sa iskazivanjem takvih isplata na troškovima poslovanja Društva.

Donijeti Pravilnik o naknadama troškova za službena putovanja sukladno Uredbom o naknadama troškova za službena putovanja i vršiti primjenu istog.

6.10 Javne nabavke

Uvidom u dokumentaciju vezano za primjenu Zakona o javnim nabavkama BiH (ZJN) konstatiramo slijedeće:

Slučajnim uzorkom odabrali smo određeni broj predmeta nabavki izvršenih u 2008. godini na temelju otvorenog postupka: nabavka vodovodnog i kanalizacijskog materijala; nabavka goriva i maziva; nabavka PVC cijevi i fittinga; nabavka elektroinstalacijskog materijala; nabavka bravarske radionice-čelika, te određeni broj nabavki izvršenih na temelju konkurentskog zahtijeva: nabavka kancelarijskog materijala; nabavka auto dijelova; nabavka klora i atest boca; servisiranje pumpnih postrojenja Grundfos; servisiranje i opravka teretnih vozila, građevinskih mašina i agregata; izvođenje asfaltnih radova. U provedenom postupku javne nabavke za izbor najpovoljnijeg dobavljača nismo uočili nepravilnosti.

Međutim, želimo skrenuti pozornost na sljedeće:

Za 2008. godinu nije sačinjen detaljan plan nabavki: kako stalnih sredstava tako i ostalih potreba (sredstava) Nije uređen Pravilnikom o nabavci roba, izvršenju usluga i izvođenju radova kako bi se uredili procesi i procedure provođenja javnih nabavki. Nabavke obavljaju imenovane Komisije za nabavke, na temelju zahtjeva sektora, čiju nabavku odobri Direktor. Nismo stekli dojam da itko vrši kontrolu nad cjelokupnim procesom nabavki.

Dužnost Uprave je da podnosi Izvješća o nabavci Odboru a reviziju u roku od 15 dana i Nadzornom odboru u roku od 30 dana od dana zaključenja ugovora o nabavci (član 35. ZJP točka c), što nije činila.

Nadzorni odbor je dužan **vršiti nadzor nad radom** Uprave i zaposlenika javnog poduzeća u pogledu primjene provedbenog propisa o postupku nabavke te važećih propisa o nabavci; razmatrati izvještaje o nabavci te prijaviti nadležnim organima sve eventualne prijevare ili zloupotrebe (član 36. ZJP točka b i c). Izvještaji o provedenim postupcima nabavke nisu sačinjavani, a ni dostavljani Nadzornom odboru.

Preporuka

Uprava je dužna u skladu sa člankom 35. ZJP podnositi izvještaje o nabavci Odboru za reviziju u roku od 15 dana i Nadzornom odboru u roku od 30 dana od dana zaključenja ugovora o nabavci.

Nadzorni odbor je dužan da vrši nadzor nad radom uprave i zaposlenika javnog poduzeća u pogledu primjene provedbenog propisa o postupku nabavke te važećih propisa o nabavci, te razmatrati izvještaje o nabavci u skladu sa člankom 36 ZJP.

7 KOMENTAR

Ured za reviziju institucija u FBiH, dostavio je klijentu Nacrt izvješća o reviziji finansijskih izvješća na dan 31.12.2008. godine, na pismeno očitovanje.

U ostavljenom roku, klijent se nije očitovao na dostavljeno Izvješće, te ovo Izvješće predstavlja konačno Izvješće o izvršenoj reviziji finansijskih izvješća na dan 31.12.2008. godine.

Direktor Sektora za finansijsku reviziju javnih poduzeća :

Ismeta Junuzović dipl.oec.

Voda tima:

Mira Pažin /revizor, dipl.oec

Član tima:

Nidheta Mlivić, mlađi revizor, dipl.oec.